

ש"פ צו, שבת הגדול, ח' ניסן, ה'תשכ"ח

ביאור בדרך אפשר

1 דְהִנֵּה, עֲנֵן הַקּוֹל הוּא⁷ הַהֶבֶל הַיּוֹצֵא מֵהֶלֶב שְׁמַמְנוּ
 2 מִתְהַהֵה קוֹל פְּשוּט לֹא מוּגֵר (שְׁמוֹרֶכֶב מֵאֵשׁ מִים רוּחַ⁸ שְׁלוֹשׁ
 3 מִבֵּן אֲרֻבַּת הַיְסוּדוֹת⁹ מֵהֶם מוֹרֶכֶת הַבְּרִיאָה – אֵשׁ, מִים, רוּחַ, עֶפֶר)
 4 הַיּוֹצֵא מִן הַגְּרוֹן, וְאַחֲרָיָהּ נִחְלַק לְכ"ב הַקּוֹל הַיּוֹצֵא מֵהֶלֶב לְכ"ב
 5 הַבְּרוֹת שׁוֹנוֹת, הֵן כ"ב הָאוֹתוֹת,
 6 עַל-יְדֵי ה' מוֹצְאוֹת הַפֶּה
 7 שְׂבֵאֲמֻצְוֹת הָאוֹתוֹת בְּאוֹת לִידֵי בִטּוּי
 8 (אֲהַחֲזֵעַ מֵהַגְּרוֹן, בּוֹמֵף מֵהַשְּׁפִתִים,
 9 גִּיכֵ"ךְ מֵהַחֵךְ, דִּטְלַנִּית מֵהַלְשׁוֹן,
 10 זֶסֶר־שִׁין מֵהַשְּׁנִינִים). וְאִם-כֵּן הָרִי
 11 הַקּוֹל שֶׁל הַדִּיבּוּר בְּכ"ב הָאוֹתוֹת
 12 הַיּוֹצְאוֹת מִחֻמֶשׁ מוֹצְאוֹת הַפֶּה הוּא
 13 גֶשְׁמִי, הַיְנוּ, שְׁאֵפִילוּ הַקּוֹל
 14 הַפְּשוּט הַיּוֹצֵא מֵהֶלֶב שְׂעֵדִין
 15 אִינוּ מוּגֵר בַּהֲבֵרָה כּוּוֹ אוֹ אַחֲרֵת הוּא
 16 גֶשְׁמִי, וּבִפְרָט לְאַחֲרֵי שְׁנַחֲלֵק
 17 לְהַבְּרוֹת עַל-יְדֵי ה' מוֹצְאוֹת הַפֶּה, הָרִי הוּא
 18 הַפֶּה, וְיֵשׁ לוֹ הַבְּרָה וּבִטּוּי מִסּוּיָמִים
 19 וּמוֹגֵרִים הָרִי הוּא בְּדֹאֵי קוֹל
 20 וְדִיבּוּר גֶשְׁמִי. וְאַף-עַל-פִּי-כֵן
 21 מְעוֹרֵר הַקּוֹל אֶת הַפְּנוּנָה,
 22 דְקָאֵי וְהַכּוּנָה הִיא עַל פְּנִימִיּוֹת
 23 וְעוֹמֵק הַפְּנוּנָה, דְהֵינּוּ דְקוֹת
 24 וּפְנִימִיּוֹת שְׁפַע הַחֲכֵמָה שֶׁהִיא
 25 זֹה הַמְתַּעֲוֶרֶת עַל יְדֵי הַקּוֹל (שְׁהֵרִי
 26 חֵיצוֹנִיּוֹת הַפְּנוּנָה כּוּנָה כְּלִלִית
 27 פְּשׁוּטָה שְׂאִינָה עֲמוּקָה וּפְנִימִית הִיא
 28 קִימַת בְּגִילּוּי אֲפִילוּ בְּדִיבּוּר רִגִיל
 29 וְשִׁקֵּט גַּם לֹא הַתַּעֲוֶרֶת
 30 הַקּוֹל).
 31 וּמִבְּאֵר בְּמֵאֲמָר, שְׁעֲנֵן קוֹל
 32 מְעוֹרֵר הַפְּנוּנָה אִינוּ נּוֹבַע מִצַּד
 33 נְעִימוֹת הַקּוֹל, כְּמוֹ נְעִימוֹת
 34 שִׁיר הַלּוּיִם שְׁמַצַּד נְעִימָתָם
 35 בְּשִׁיר בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ הַמְתִּיקוּ
 36 הַדִּינִים כּוּוֹ וְהַפְּכוּ אוֹתָם לְחִסְדִּים.
 37 וּכְמוֹ-כֵן אִין זֶה קְעֲנֵן דְבִיר
 38 חֲכָמִינוּ ז"ל בְּמִשְׁנָה כָּל בְּעֲלֵי
 39 הַשִּׁיר יוֹצְאִין בְּשִׁיר וְנִמְשָׁכִין
 40 בְּשִׁיר⁹, לְפִי פְּשׁוּטוֹ כּוּנָת הַמִּשְׁנָה
 41 הִיא שֶׁהַבְּהֻמּוֹת שֵׁשׁ בְּצוּוֹרָן רִצּוּעָה
 42 שְׁקוּבָעָה בְּשִׁיר (כְּמִן טַבְעָתָהּ), מוֹתֵר
 43 לְהוֹצִיא אוֹתָן בְּשִׁבְתָּ עִם הַרִצּוּעָה הַזֹּה

ביאור בדרך אפשר

לצאת אין זה נחשב משא וכן מותר למשוך אותם בשבת ברצועה הנתונה
 בשיר כי כך היא הדרך לשמור עליהן, ולפי פנימיות הדברים זהו התוכן
 הפנימי של שירת הלויים כעת הקרבת הקרבנות, ו"יוצאין בשיר" פירושו גם
 שבכוח השירה והניגון אפשר להתעלות ולצאת מגדרי המציאות האישית,
 שְׁזָהוּ גַם כֵּן מִצַּד תְּגִבּוֹרָת
 נְעִימוֹת הַשִּׁיר, אֲלֵא שְׁזָה
 פּוֹעֵל הַהֶעֱלָאָה לְצֵאת מִכְּלֵי
 הַגּוֹף לְגַמְרֵי (הַיִּפּוֹף הַחֲדוּדָה
 שְׁנִמְשָׁכָת עַל-יְדֵי נְעִימוֹת
 שִׁיר הַלּוּיִם הַנִּזְכָּר שְׂדוּקָא
 מוֹסִיפָה בְּמִצְאוֹתָ שֶׁל הָאָדָם הַשְּׂמֹחַ),
 וּכְמוֹ-כֵן יִשְׁנוּ גַם הָעֲנָן
 דְנִמְשָׁכִין בְּשִׁיר, שֶׁהוּא עֲנָן
 הַהִמְשָׁכָה שֶׁל הָאוֹר הָאֱלוּקִי
 (בְּעֻקְבוֹת הַהֲתַעֲלוֹת עַל יְדֵי הַשִּׁיר
 וְהַנִּיגוֹן) עַד לְמִטָּה כּוּוֹ, שְׁכָל זֶה
 הַהֶעֱלָאָה, הַיּוֹצִיאָה מֵהַגְּדִירִים וְהַמִּשְׁכָּה
 שְׂנַפְעֵלָת עַל יְדֵי הַשִּׁיר הוּא מִצַּד
 נְעִימוֹת הַקּוֹל. אֲבָל עֲנָן קוֹל
 מְעוֹרֵר הַפְּנוּנָה הוּא מִצַּד עֲצָם
 עֲנָן הַקּוֹל, גַּם אִם הוּא בְּלִתי
 נְאֻה וּמְתוּק כָּלֵל אֵלָּא עֲצֵם הַרְמַת
 הַקּוֹל פּוֹעֵלָת וְעוֹרֶרֶת אֶת הַכּוּנָה.
 וְכֵן זֶה שְׁיֵשׁ בְּקוֹל לְעוֹרֵר אֶת
 הַפְּנוּנָה, הוּא מִפְּנֵי שֶׁהוֹשֵׁפֵל
 יֵרֵד וְנִמְשָׁךְ מִן הַפְּנוּנָה בְּכַחֲנֵת
 הַקּוֹל, שְׂכַאֲשֵׁר יֵאמַר אֶת דְּבַר
 הַהֶלְכָה בְּקוֹל, יְעוֹרֵר אֶת
 הַפְּנוּנָה לְכּוֹן לְבוֹ וְשָׁכְלוּ
 לְהִבְיָנָה אֶת הַהֲלָכָה בְּטוֹב טַעַם
 יוֹתֵר מִכְּמוֹ אִם יִלְמַד הַהֶלְכָה
 בְּדַבּוּר בְּעֵלְמָא כּוּוֹ, בְּקוֹל שִׁקֵּט
 בְּלַבָּד (וְכֵן גַּם לְעֵינֵי הַכּוּנָה בְּתַפְלָה).
 וּמִכְּלֵי-מְקוֹם מוֹכֵן גּוֹדֵל
 הַמִּיַּצֵּר וְהַדּוֹחֵק בְּפְנוּנָה
 הַמְתַּלְבְּשֵׁת בְּקוֹל, וְכַאֲמוֹר
 הַתְּלַבְּשׁוֹת זֹה הִיא הַשְּׁפֵלָה וְיִרְיָדָה
 פִּיּוֹן שֶׁהַקּוֹל הוּא לְבוֹשׁ גַּם
 לְפִי עֲרָף יַחֲסִית אֶל דְּקוֹת הָאוֹר
 שֶׁל הַפְּנוּנָה שֶׁהִיא כַּאֲמוֹר אֲפִילוּ
 הַקּוֹל שֶׁלֹּא מוּגֵר בְּהַבְּרוֹת מִסּוּיָמוֹת
 הוּא קוֹל גְּשָׁמִי וְאִילוּ הַכּוּנָה הִיא עֲנִיין
 נַפְשִׁי רוּחִי וְכַאֲשֵׁר הַרוּחָנוֹת מְלוּבֶשֶׁת בְּלְבוּשׁ גְּשָׁמִי זֶה הִיא נִמְצָאָת ב'מִצַּר'⁹

הזקן א"ח ס"א ס"ה ס"א ס"ג. 7) ראה גם תניא אגה"ק ס"ה (קז, ב). 8) ראה זח"ב מג, ב (ברע"מ). קפד, ב. מאורי אור ק, יט. 9) משנה שבת נא, ב. וראה גם סה"מ תרכ"ח ע' ו ואילך.